

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A hirdőhivatalban átvéve.
Egész évre 10 h.
Negyedévre 4 "
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hó-
nap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és hirdőhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a hirdő-
hivatalhoz intézendők.

X. évfolyam 25. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1914. január 31

Az új lakbérleti szabályrendelet.

IV.

A néhány nap mulva életbelépő új lakbérletiszabályrendelet intézkedéseiről dr Thury László v. főügyész által kidolgozott tájékoztató közleményünket az alábbi cikkel befejezzük.

Szolgálatot véltünk teljesíteni annak közreadásával olvasó közönségünknek, hogy tájékoztatva legyenek az új szabályrendelet intézkedéseiről. Fontos és teljesen új dolgok egész tömegét tartalmazza a szabályzat.

A befejező közlemény a következő:

A bérleti szerződés önmagától megszűnik, ha a kikötött idő letelik, vagy ha a bérlemény tárgya elemi csapás folytán használhatatlanná válik.

Egyébként a szerződés csak felmondás útján szüntethető meg.

Különös figyelemmel kell lenni arra, hogy kétféle felmondás van, rendes és rögtöni hatályu. Ez teljesen új intézkedés.

A rögtöni hatályu felmondás azt jelenti, hogy a szerződés már a felmondást követő második napon megszűnik. Pl. ha kedden élek a joggal, a szerződés esütörtökön délután 5 órakor szűnik meg. Az ilyen felmondást azonban későbbi időpontra is lehet tenni. A megszűnés jogkövetkezménye az, hogy ha a bérbeadó volt a felmondó, akkor a bérlőnek pl. a fenti esetben legkésőbb esütörtökön délután 5 órakor a kiköltözést meg kell kezdenie, s miután a szabályrendelet ezen esetre szigorubb szabályt nem állapít meg, a költözködéssre megszabott idő alatt a lakást ki kell ürítenie. Ha a bérlő volt a felmondó, a bérleményt szintén ezen idő alatt köteles rendelkezésre bocsátani.

A rögtöni felmondás eseteit a szabályrendelet taxative felsorolja.

A rendes felmondás magyarázatra nem igen szorul. A felmondási idő mindig a bérösszeghez, illetve egyes helyiségekhez a he-

lyiségek használati céljához igazodik. Általános szabály azonban, hogy éves bérletknél az első év, havi bérletknél az első hó, illetve heti bérletknél az első hét letelte előtti időre a bérlet fel nem mondható, s ami már előbb említve volt, a bér sem emelhető. Tehát, aki november 1-én vett ki éves lakást, annak csak a következő év november havára lehet felmondani vagy bért emelni.

Ezen szakály alól kétféle kivételt tesz a szabályrendelet. Az egyik az, hogy az első év, hó illetve hét alatt is lehet élni a rögtöni hatályu felmondás jogával, ha erre ok van. A második kivétel a felmondásnak egy különös faja, amely sem a rendes sem a rögtöni fogalma alá nem vonható. Ez a felmondási jog gyakorolható nevezetesen akkor, ha a bérlő a bért nem fizeti meg, ha továbbá ellene esőd nyitattik vagy gondnokság alá helyeztetik, vagy ha a helyiségben levő ingói elárvereztettek.

Ezek közül a bér nem fizetésének esete a szabályrendelet 11. §-a megállapítja azt, hogy a felmondás a következő bérnégyedre gyakorolható (tehát nem rendes felmondás), de a többi esetre nézve intézkedést nem tartalmaz. Ebből az a következtetés vonható le, hogy a felmondási jog biztosítása e szakaszban esőd, gondnokság vagy árvevés esetére csak azt jelenti, hogy a felmondás az első évben, hóban vagy hétben is, de csak a rendes felmondási időre és nem rögtön, nem is bármely időpontra gyakorolható. A felmondást éves bérletknél a félév, illetve negyedév nyolcadik napjának d. u. 5 órájáig, havi bérletknél a hónap első és 16-ik napjának d. u. 5 órájáig lehet gyakorolni. Új dolog, hogy az éves bérleteket (a többi nincs is évszakokhoz kötve) esztől augusztusra is fel lehet mondani, csupán február hóra nem eshetik a kiköltözés. A felmondás jogát nem szünteti meg egyik félre nézve sem az, hogy előzetesen a bért már lefizette, mert a fizetés rövidebb időhöz van kötve, mint a felmondás. Ha tehát valaki elsején a bért lefizeti, még egy hétig bármely nap felmondhat.

A szabályrendelet körülírja a felmondás módját is. Történhetik ez magánaton, közjegyző, vagy bíróság útján. A megánaton való felmondásnál arra kell ügyelni, hogy a felmondás bizonyítható legyen. Ezért vagy

két tanu előtt irt és elküldött levéllel, vagy két tanu előtt szóval kell elintézni. A közjegyző és bíróság előtti eljárást az 1912. évi LIV. t. cikkel érvényben tartott 4873-1894. sz. igazságügyi min. rend. tartalmazza, erre azonban terjedelmességénél fogva nem terjeszkezhetek ki. A magánaton és a közhitelű eljárás között az a különbség, hogyha a magánaton közölt felmondásra a másik fél nem nyilatkozik, per útján kell a felmondás érvényességét is megállapíttatni, míg a másik eljárás esetén a bérlemény egyszerű végrehajtással visszavehető.

A szabályrendeletnek az a rendelkezése, hogy ha a másik fél nem nyilatkozik, vagy a felmondást el nem fogadja, vagy az elfogadásról írott elismervényt nem ad, a fél az érvényben levő törvények és szabályok értelmében jogosított eljárni, azt jelenti, hogy ilyenkor a félnek a felmondás érvényessége és a helyiség visszabocsátása iránt pert kell indítania.

Ne elégedjek meg senki tehát azzal, re bene gesta, hogy a felmondást ajánlott levélben elküldte. Mert ha a másik fél erre nem nyilatkozik, a kérdés még mindig függőben marad s amikor az új lakó be akar költözni, a bérbeadó csak akkor ébred tudatára annak, hogy a régi lakót csak hosszas per útján tudja a lakásból eltávolítani.

A felmondás utáni megtekintésre és a költözködéssre nézve a szabályrendelet mindkét fél jogait és kötelességeit világosan tartalmazza.

Az ünnepnapok a határnapokat és határidők lejártát egy nappal, kettős ünnepek két nappal kitolják.

Ha tehát pl. a felmondási idő 8-ik napja ünnepre esnék, a felmondás még a következő nap is gyakorolható, vagy ha a bérfizetés ideje ünnepnapra esnék, a fizetés másnap teljesíthető stb.

A szabályrendelet nyomtatott szövege két kisebb sajtóhibát tartalmaz. Az egyik a 16. § utolsó bekezdésében rejlik, ahol a „bérleti szerződéstől” szavak helyett, a „bérleti szerződés megszüntétől” szavak értendők: a másik a 19. § második bekezdésében a „járdakra” szó, amelynek helyébe „járdára” szó igtatandó.

Dr Thury László.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

A román paktum aktái.

Egy esti lap közli a román komité memorandumát, melyet Tisza István miniszterelnökhöz terjesztett s Tiszának arra adott válaszát.

A komité memorandumja főbb vonásokban következő: Minden román ujság és minden nyomtatvány szabadon jöhessen az országba s a romániai egyházak szabadon érintkezhessenek az itteni egyházakkal. A román színészek bejövetele ne legyen engedélyhez kötve.

Legyen joga a román népnek önálló politikai párt alakítására. Hozzák be az általános, titkos választójogot.

Az új magyar görög katolikus püspökséghez esatolt román községeket esatolják vissza. Biztosítsák törvényben a gör. kath. egyház autonómiáját.

A kultuszminisztériumban román osztályt állítsanak fel.

Az egyetemeken román történelmi tanácsokat állítsanak; az egyetemi hallgatókat ne vonhassák fegyelmi eljárás alá politikai tüntetések miatt.

Az állam állítson román nyelvű középiskolákat és a román anyanyelvűekre legyen kötelező tárgy a román nyelv.

Vonja vissza a kormány az Apponyi-féle népoktatási törvényt.

A románok által lakott területeken levő törvényszékeknél és járásbiróságoknál a tárgyalás román felek között és az ítélet román nyelvű legyen s román bírák legyenek.

A telepítések román vidéken román kisgazdákkal történjenek.

Tisza válaszában főként a memorandum álláspontját cáfolja, engedményei a következők: felekezeti népiszkoláknál a kormány kellő tapintattal fogja gyakorolni felügyeleti jogát és ha a jelenlegi tanterv ellen komoly, objektív kifogások volnának felhozhatók, a kormány hajlandó azokat megvizsgálni.

A román vidékeken a középiskolákban kötelező lesz a román nyelv a román anyanyelvű tanulók részére. Ugyanezen középiskolákban intézkedni fog a kormány, hogy a magyar anyanyelvű tanulók is elsajátíthassák a román nyelvet.

A hajdudorogi püspökség ügye az objektíven fog revideáltatni. A görög katolikus egyház autonómiája a római katolikusokéval egyszerre lesz megoldandó.

Ez lenne a két álláspont, azonban ezen közlemény valósága még megerősítésre szorul.

A román komité ma ül össze Budapesten s megbízást ad a hármass bizottságnak, hogy Tiszával tárgyaljon.

A komité tagjai úgy nyilatkoztak, hogy tárgyalásuk elhalasztása csak azért történt, hogy a magyar közvélemény lassankint hozzászokjék a követelések teljesítéséhez és a paktumot ne tekintse a román tulzók óhajai teljesítésének.

A városház kibővítése

Nincs hely a polgármester-helyettes és az új tanácsnok részére.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg elhatározta, hogy polgármester-helyettesi és javadalmi tanácsosi állást szervez.

A két új állás betöltése még ezután következik, de már is felmerült a kérdés, hogy úgy a polgármester-helyettes, mint az új tanácsnokot, hol helyezik el.

A csak néhány évvel ezelőtt épített új városházán egyáltalában nincsen üres helyiség, még arra sem, hogy egy aljegyzőnek külön szobát tudjanak adni, ahol nyugodtan dolgozhassék s az egyik aljegyzőnek egy joggyakornokkal a polgármester előszobájában kell dolgozni, ahol a polgármestert keresők egész tömegével kénytelenek bibeledni.

Az új polgármester-helyettesnek pedig okvetlen szükséges legalább két szoba s a javadalmi tanácsnokot sem lehet egy kis szobában elhelyezni. De hol vannak ezek a szobák, hiszen némelyik ügyosztály már is túl van zsufolva?

A két új állás szervezése előtérbe állítja a városháza épületének már emlegetett kibővítését és pedig mint sürgős dolgot, ha csak nem akar a város visszatérni a régi rendszerre, mikor a mérnöki hivatal, a főügyészi hivatal, a rendőrség külön-külön, a város egymástól távol eső különböző részén volt elhelyezve.

Szó lehetne még arról talán, hogy a rendőrség államosítása esetén az egész rendőrséget kiköltöztetnék a városházából; azonban erre aligha számíthatunk pár éven belül. Különben az egészen bizonyos, hogy államosítás esetén is, rendőrségi laktanyáról a városnak kell gondoskodni.

A városház alapos kibővítéséről a mai területen alig lehet szó, legfeljebb rövid időre úgy segíthetnének, ha a volt Bihar-megyei Bank és a plébánia kert határában kitoldanák a mostani városházát s így a hátsó két udvart ezen oldalról is bezárnák.

Ennél egészségesebb, bár költségesebb megoldás lenne, ha a város megvásárolná a szomszédos volt banképületet s ennek helyén építené ki tovább a városházát.

Ugy tudjuk, hogy ez az eszme már korábban felmerült, azzal együtt, hogy a szomszédos plébániát is felépítenék s annak első és második emelete szintén városi hivatalok céljára használtatnék fel.

A kibővítés módzataira nézve elágazók lehetnek a vélemények, de a kérdéssel foglalkozni kell, még pedig mielőbb, mert nem lesz a polgármester-helyettes és az új tanácsos részére helyiség.

Jzgalmas életmentés az uszó jégtáblák között.

Egy bécsi utazó bravurja. Öt percig a jeges vízben.

Tegnap délután öt órakor a Deák Ferenc-utca alkonyati esendjét rémes segélykiáltás zavarta meg. A kétségbeesett sikoly a befagyott Körözs medréből jött, a járó-kelők azonnal tisztában voltak azzal, hogy valaki a vízbe esett. Egy pillanat alatt ellepték a kíváncsiak a Körözszt szegélyező korlátot, dermedten néztek le a jég hátú folyóba, ahol egy fekete emberalak kiáltozott.

Az eset a reáliskola előtt történt. Itt vágta meg a jeget az egyik jégkereskedő részére. Mindig van itt egy tiz-tizenöt méter hosszú és hat-nyolc méter széles lék. Ebbe a lékbe szokták bedobálni a kis, használhatatlan jégdarabokat is, úgy hogy ez a lék állandóan zajlik. Az uszó jégtáblák között evickélt, kiabált egy fiatal gyermek-ember.

A Körözs, ha befagy, valósággal ellepik a tizenegy-tizenöt éves fiúk, akik féllábra kötött koresolyával esuszkaínak a jégen. Különösen a délutáni órákban, amikor nem kell iskolába menni, látogatnak el sokan az ingyen koresolya-pályára. Sokszor este hét órakor is lehet még gyerekeket látni a Körözs hátán.

Tegnap délután is sok kis diák esuszkált a reáliskolával szemben. Játszottak, kergették egymást egészen félőtig, amikor a szerencsétlenség történt. Az egyik fiú féllában koresolyával erős irammal neki vágott a jégnek. Barátai figyelmeztették megelőzőleg, hogy arra felé ne menjen, mert ott egy nagy lék tátong. A kis fiú azonban úgy lát-szik elfelejtette a figyelmeztetést, mert egyenesen a nagy léknek tartott. A többi megállott és még egyszer rákiáltottak:

— Vigyázz! Ott a lék!!

A fiú azonban már nem tudta feltartani magát és a következő pillanatban, nagy lendülettel belezuhant a vízbe. Olyan nagy volt a lendület, hogy nem a lék szélén, hanem majdnem a közepén bukkant fel a kis fiú feje. A barátai gyorsan leoldották a lábukról a fél koresolyákat és amennyire mertek, oda siettek, hogy valamiképp segítsenek a bajba került pajtasukon. Beugrani azonban egyiknek sem volt bátorsága.

Ez alatt a nézők megsaporodtak, de azok között sem akadt olyan, aki megmerte volna kockáztatni a már fáradtan lubickoló fiú megmentését.

Talán az utolsó pillanatban, de még is akadt egy bátor ember. Oschanitzky Manó személyében, aki jó nevű nagyvárad ker-eskedő volt és jelenleg egy bécsi selyemgyár utazója. Oschanitzky gyorsan lerohant a meredek lépcsőn és beleugrott a lékbe. Mindenki lélegzet visszafojtva figyelte a fejleményeket. Az utazó megragadta a fiú haját

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Kaszárnya-tér 7. szám. (Pankolics-telep)

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk. — Jobbminőségű butorok javítása és fényezése (a helyszínen is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. — Tervekkel és rajzokkal kívánatra díjtalanul szolgálunk.

és lassan, biztos tempóval uszott ki a lék szélére, ahol már többen állottak és kiemelték a félig ájult gyermeket. A bátor életmentőt hangosan megéljeneztek, de az, óváió elől egy konfliba menekült és haza hajtott a Rimanóczy-szállodában lévő lakására, hogy száraz ruhát vegyen magára.

A megmentett fiu, ahogy az izgalmakat egy kicsit kipihente, ledobta a koresolyáját és sirva, örült futással elszaladt. Ha a jeges fürdő nem okoz komoly betegséget, még elég olcsón uszta meg a féllábon való koresolyázással járó veszedelmet.

Mutasd meg legalább az aranyfogadat!

Válóper egy cselédkönyv miatt.

Pár nap előtt megirtuk, hogy Sz. I. nagyváradai napidijas irnok cselédkönyvet váltott magának a főszolgabírói hivatalban. Az eset elég érthető feltűnést keltett és más nap a városházán egyébről sem beszéltek, mint Sz. I. cselédkönyv ügyéről. Az egész városi hivatalnoki kar zarándokolt Sz. I.-hez, hogy részint sok szerencsét kívánjanak neki, részint, hogy sajnálkozásukat nyilvánítsák. És oh, csodák csodája Sz. I. ép oly nyugalommal pakolta az aktákat most is mint a múlt hónapban. Sőt jókat nevetett a cselédkönyv ügy hallatára.

— No lám. Így ir igazat az ujság.

És még azt mondják, nincs szükség sajtóreformra.

A szegény Sz. I.-nek eszeágában sincs elmenni a hivatalából, cselédkönyvet sem váltott soha.

— Az ujságok csináltak egy rossz viccet velem! Mondta Sz. I. Ily formán a hivatalban el volt intézve a dolog. Odahaza azonban komoly folytatása következett.

A mindent megtudó lapokat elküldték Sz. I. feleségének is, aki mit sem tudott az egész dologról. Véletlenül az egyik helyi lap Sz. I. hiányzó fogai helyett arany fogakat is szedett a cikkbe. Ezek a fogak roppant fontosak, mert ezek miatt lett tulajdonképpen folytatása is az ügynek.

Sz. I.-né, mikor az ujságot elolvasta, előbb rosszul érezte magát, majd hirtelen átlátott a szítán és konstátálta, hogy kutya, illetve asszony van a kertben. Ép a kellő pillanatban érkezett meg a férj.

— Gyere csak te jó ember!

Na már megint kezdi?

— Te gyönyörűség! Hát cseléd akarsz lenni? Hát te cselédkönyvet váltottál?

— Én? Ugyan már te is?

— Itt van az ujságban. Hiába tagadsz.

— Ej, ez nem én vagyok!

— Nem? Én biztosan tudom. Te biztosan a miatt az asszony miatt akarod ott hagyni a hivatalodat és meg akarsz szökni. Ó érte akarsz cselédnek menni. Jól van Imre. Már rég látom, hogy, nem szeretsz. Mindég csak ebédelni meg szombaton tisztálkodni jössz haza. De jegyezd meg, nem hagyom annyiban a dolgot.

Sz. I. az ujságot olvassa. Egyszerre örömmel ugrik fel.

— Nesze! Nézd és olvasd. Nem én rólam van szó. Mert annak az Sz. I.-nek arany fogai vannak.

— Tudom! Azt én is olvastam, de ha te cselédkönyvet váltasz, neked lehetnek

arany fogaid is. Csakhogy te rossz lelkű vagy. Az arany fogakat csak ott viseled, idehaza meg nekem azt a foghijas szádat mutatod. Legalább mutasd meg nekem azokat az arany fogakat. Én még sosem láttam olyat.

— De értsd meg, hogy nem én vagyok.

— Jól van! Hát nem mutatod? Tartsd meg magadnak. De vedd tudomásul, hogy válunk!

És ezzel dühösen faképnél hagyta Sz. I.-né az urát és ment meggyőződni róla, hogy tényleg váltott-e cselédkönyvet az ura. Természetesen beigazolást nyert a lapok kiadása, mire a szomorú asszony elment a legközelebbi ügyvédhez, hogy válóperével bírót bocsátson.

Mikor a beteg magát kurálja.

Felmentették az orvost az emberölés vádjától.

A múlt év ápr. 15-én a nagyváradai izr. kórházba hirtelen meghalt id. Tokai György, a kórház egyik betege. A megindított vizsgálat megállapította, hogy a halálnak az volt az oka, hogy a beteg ember a részére rendelt orvosságot maga vette be és sokkal többet szedett be a cseppekből, mint amennyit az orvosi rendelet előírt. A súlyos betegen fekvő Tokai György pár órával az orvosság felhasználása után súlyos szenvedések közt meghalt.

Szigoru vizsgálat indult meg. Felülvizsgálták az orvosságot is, annak azonban nem volt hibája. Teljesen az orvosi rendelet szerint készült el. Az üveg tartalmából megállapított nyert azután, hogy a beteg nem az előírt adagban használta a cseppeket, hanem — úgy látszik — egy jó kortyot hajtott fel belőle, gondolván, így talán jobban használ.

A nagyváradai kir. ügyészség dr. Deutsch Lipót kórházi segédorvost vonta felelősségre az emberhalálért és megindította ellene az eljárást gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt. Az ügyészi vádirat szerint az orvos hibát követett el akkor, amikor nem maga adta be az orvosságot a súlyosan beteg embernek, hanem egyszerűen ott hagyta az üveget a beteg ágyánál.

Tegnap tárgyalta az ügyet a nagyváradai kir. törvényszék büntető bírósága. Dr. Deutsch Lipót azzal védekezett, hogy a kórházi eljárás szerint az orvos az ápolónak adja ki az orvosságot a megfelelő utasítással s az ápolók adják azt be a betegnek. Ő tehát egyáltalán nem hibás.

Ugyanígy vallott a kórház főorvosa s a kihallgatott törvényszéki orvosszakértők is.

A bíróság visszavonult tanácskozni és a tárgyalás befejezése után dr. Deutsch Lipót orvost a vád és következményei alól felmentette.

Ugyszintén felmentette a bíróság Jassók Józsa ápolót is, aki azt vallotta, hogy a beteg nagyon jól tudta, mennyit kell az orvos-

ságból bevenni. Az üveget szokás szerint ott hagyta az asztalon az ágy mellett és mielőtt megakadályozhatta volna, a beteg az egész üveg tartalmát felhajtotta.

Milyen a világ Amerikában?

Pórujárta kivándorlók.

Abban a nagy lázas készülődésben, mely most fél Biharmegyét indítja utnak Amerika felé, rövidesen változás fog beállani. Odakint Amerikában nagyon szomorú idők uralkodnak. A munkások ép úgy lézengenek az utcán munkanélkül, mint idehaza. Ezt azonban hiába mondják az előljárósági tagok a lakosságnak, nem hallgat rájuk senki, megy mindenki az újvilágba nyomorogni, kegyelemkenyérre.

Mostanában azonban a nehéz dollárok helyett kopott, rongyos, szennyes ruházatu emberek jönnek Amerikából és talán ők majd észretérik az embereket. Legujabban Kabaláspatakra érkezett egy ilyen ember. Mornyé Tivadarnak hívják. Már egyszer megjárta Amerikát és két év alatt 3200 koronát küldött haza, aztán ő is hazajött.

Decemberben szerencsét próbált, megint kiment Amerikába. És a múlt héten minden bejelentés nélkül egyszerre megérkezett. Olyan volt, mintha a sírből kelt volna fel. Három hétig kóborolt az idegen földön. Elvállalt volna mindenféle munkát, de nem kapott sehol alkalmazást.

A magával vitt pénz egyre fogyott, utoljára csak annyi maradt, amennyivel a legközelebbi hajón visszajöhetett Magyarországra. Mornyét csakhamar követte Burle Flóre Tódor, aki valóságos főkolomposa volt a kivándorlóknak. Ő is kiment Amerikába és most szintén haza kellett jönnie, ha csak Amerikában nem akart éhen veszi. Burle is három hétig kóborolt bányából gyárakba, ipartelepekről farmokra, stb. Nem kapott helyet.

Burle sorsa sokkal veszedelmesebb volt, mert neki még pénz sem volt, amivel hazajöhetett volna. Megtudta azonban, hogy hol van a baptisták telepe és azoktól mint hitsorsoktól koldulva szerzett egy-egy falat kenyeret. Végül is a konzulátus útján ő is haza jött. Ez a két ember valóságos rém meséket ad elő Amerikáról.

Két hónappal ezelőtt ők agitáltak legjobban a kivándorlás mellett és most azt mondják, hogy Amerikában annyira vannak a munkanélküliek, hogy az utcákon a szemétdombokon az eldobált ételmaradékot felszedik és megeszik csakhogy éhen ne haljanak. Ha egy munkás kidől a munkából, nem ezer, de 10.000 versenyez a helyéért, egymásra licitálva. Így festenek most az amerikai viszonyok. Teessék kivándorolni.

Orthodoxok a vasárnapi munkaszünet ellen. Tegnap az országgyűlés rövid ülést tartott. Kérvényeket ismertettek az előadók, köztük több ortodox izraelita hitközség kérelmét, melyben a vasárnapi munkaszünet megszüntetését kérik. Kiadták tanulmányozásra a kereskedelmi miniszternek.

Mihályi Péter jelentette a Háznak, hogy Bethlen István gróf holnap interpellál Czer-

ORVOSI AG TÖBB SZÁZ ESETBEN AJÁNLVÁ.

TELEFON 10-39. □ TELEFON 10-39.

KEPESELEK

ORVOSIKÖTSZERÉSZ ÜZLETE

NAGY-VÁRAD „SAS-PASSAGE“

ATJÁRÓ. Ajánlja saját készítményü

sérvkötőit,

anatómiai sérvkötők,

szuszpenzoriumok, fecskendők és beteg-ápolási cikkeit, u. m. egyenestartók,

haskötők, ágytálak, bidég,

amelyek a sérvet állandóan visszatartják, műlá-

bak és művétagok, gummi c'kkek, hari-nyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek.

Kiön próbaterom női és férfi kizsgálásra. :: Óriási nagyraktár. :: Tisztviselők és Iparosoknak áronedmény.

niu gróf bukaresti követ minapi nyilatkozata ügyében.

Az ellenzék az ülésen nem jelent meg.

Papp János a ravatalon.

Papp Jánost a vármegye a maga halottjának tartja s nagy pompával ravataloztatta fel a vármegyeház kistermében, melyet délszaki növények díszítenek. A megyeház kapuját gyászdrapéria borítja s a lépcsőház is zöldelő növénydíszrel van ékesítve.

Papp János két végrendeletet hagyott hátra. Az első 1902. szeptember 25-én kelt s ebben úgy intézkedett, hogy összes vagyonából egy alapítvány létesítendő, mely az ő nevét viselje s ez alapkamatait szegény sorsu, román ajku, de magyar állampolgár tanulóknak ösztöndíjjal rendeli.

A második végrendelet 1908. február 27-én kelt, s ebben lóroponoremeci ingatlanait az ottani gör. keleti iskoláknak hagyta. Végrendeleti végrehajtókul dr. *Hoványi Géza*t és *Zigre Miklós* ügyvédet nevezi meg.

Papp János egész vagyona tehát román jótékony s közmívelődési célokra lesz fordítva.

A temetés ma délelőtt 10 órakor lesz. A temetési szertartást *Tulbure György*, *Papp György* és *Popovics Vazul* lelkészek végzik. A halottat az olasz temetőben fogják örök nyugalomra helyezni.

Az elhunyt családja a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak az özszs rokonság nevében mély fájdalommal tudatják, hogy legjobb testvérük Papp János nyug. vármegyei főjegyző, a Belényes-Vaskóh v. r.-t. ny. igazgatója, a Nagyváradi Takarékpénztár r.-t. igazgatósági tagja, a vm. közigazgatási bizottság tagja, a Zsiga alapítvány tanácsosa stb. stb. f. é. január hó 28-án életének 66-ik évében Budapesten elhunyt.

A drága halott földi maradványainak temetése f. é. január hó 31-én délelőtt 10 órakor Nagyváradon Biharvármegye székházától a gör. keleti egyház szertatása szerint fog végbemenni. Nagyvárad, 1914. évi január hó 29-én. Aldás és béke poraira! Ozv. Lung Gáborné szül. Papp Anna, Ponoron. Ozv. Dezső Józsefné szül. Papp Mária, Kisósin.

A Nagyváradi Takarékpénztár is adott ki gyászjelentést, mely a következő:

A Nagyváradi Takarékpénztár igazgatósága, felügyelőbizottsága és tisztikara a legmélyebb fájdalommal tudatja, hogy Papp János ur, intézetünk igazgatóságának tagja f. hó 28-án Budapesten elhunyt.

A megboldogult 1891. óta előbb mint a felügyelőbizottságnak, 1908. óta mint igazgatóságunknak tagja, lelkiismeretes buzgósággal, nagy ügyszeretettel vett részt intézetünk ügyeinek irányításában és egyéni szeretetreméltóságával szíveinkben marandó emléket állított magának. Temetése folyó hó 31-én, délelőtt 10 órakor lesz Biharvármegye székházából. Nagyvárad, 1914. január 29-én. Aldás emlékére!

József főherceg

Benczur Gyulánál.

Budapest, jan. 30.

Délelőtt fél 12 órakor József főherceg meglátogatta és meleg szavakkal üdvözölte Benczur Gyulát jubileuma alkalmából.

A legújabb jótékony egylet.

Tizenkét éves az elnök és a jegyző most tanul írni.

*

Nem szabad kinevetni vagy lekicsinyelni ezt a gyerekegyesületet, de lehetlenség megállani mosoly nélkül. Minden esetre rendkívül érdekes társadalmi jelenség, hogy amikor a nagyok jótékonykodási lázban égnek, a gyerekszobákban is felmerül ugyanaz az eszme, elfogja a gyerekeket is az emberbaráti szeretet láza és egyesületet alakítanak.

A felnőttek társaságában annyi virágzó egyesület él, hogy talán nincs is ember Nagyváradon, aki ne tartozna legalább valamelyik asztaltársaságba. Az idén volt is némi látszatja az egyesületek munkájának, de a legtöbb esztendőben azt sem tudjuk, hogy léteznek-e vagy sem.

A nagyváradi gyermekekben van érzék. Látták, hogy a nagyok gyűléseznek, gyűjtenek, pénzt, ruhát, kenyeret, fát osztanak ki, hát miért ne tehetnék meg ők is ugyanezt? Egész komolyan neki fogtak, megalakították az Iskolás Gyermek Segítő Egyesületét és elhatározták, hogy behatóan fognak foglalkozni az elemi iskolás gyermekek szociális helyzetével.

Egész komolyan lehet arról eszevgni, hogy mennyire érett ma már a gyereksereg is. Nem adott nekik senki utbaigazítást, nem volt jogtanácsosuk és mégis egész precizen megállapították a rövid alapszabályokat. S hogy milyen modernnek, azt azzal bizonyították be, hogy egyik alelnöknek bevettek egy leánykát is. Szóval elismerik a feminis-ták jogait.

Az egyesület helyisége Nagy Sándor-utca 4. szám alatt van. Itt gyűlnek össze hetenkint a tagok s itt tartják a megbeszéléseket. A tagok száma jelenleg 15 és 20 között lehet.

Egyesületi elnök *Mautner Tibor*. Kora: 12 éves. Egyik alelnök *Bartos Alice*, a pénztárnok *Bartos Lilike*, jegyző *Mautner Ödön*, s a szertáros *Boros Gyuszi*. Valamennyien alul vannak a tiz esztendőn.

Az egyesület célja: szegény elemi iskolás tanulók segélyezése. Olyanokat segítenek, akik nem tudnak venni maguknak palatáblát, tollat, tintát, irkát s más efféle iskolai apró felszerelést.

A budget kereteit a ruha, cipő még most túlhaladja. Jelenleg 3 kor. 56 fill. vagyona van az egyesületnek készpénzben. Nagyobb készletük van s a pénzt tagsági díjakból szedik össze.

A tagsági díj 10 fillér egy hétre. Aki ki akar lépni az egyesületből, az köteles 1 kor. büntetést fizetni.

Ennyi az egész szervezeti szabályzat. A kis nebulók fontoskodó arccal ülték körül a tanácskozó asztalt, hogy kinek adjanak e héten segélyt. Szinte megdöbbenett a komolyságuk! Ülés után cukorosztás van.

Az iskolában az elnök érintkezik a tanítóval s az egyesületet nagy titokban tartják, ugyszintén a tagok neveit is. Reméljük, hogy e leleplezés után nem rontja el az iskolaszék a gyerekek nemes szorakozását.

Rablógyilkosság a váradi uton.

Kifosztott kereskedő. — A rablók tagadnak. — Véres nyomok a kabátbélésen.

Izgalmas rablógyilkosságban nyomoz jelenleg a szalárdi csendőrség. A maga nemében páratlan, rémes rablógyilkosság tegnapi virradólag történt Almásfegyvernek és Nagyvárad közti országuton. Éjjel után két órakor indultak el Almásfegyvernekről *Schönfeld Mór* kereskedő meg a felesége *Nagyvárad* felé, ahol bevásárlásokat akartak eszközölni. Az utat szekérral akarták megtenni.

Alig fordultak ki Almásfegyvernek utolsó utcájából, mikor a havas ut széléről egyszerre két ember ugrott elő. Mindkettőnek mélyen arcába volt huzva a kalapja, úgy hogy arcukból alig látszott valami. Az egyik férfi megragadta a lovak kantárját, míg a másik nekiugrott a kocsin ülő házaspárnak. Mielőtt védekezhetek volna a szerencsétlen emberek, már a támadók hatalmas csapásokat mértek fejükre.

A megtámadott emberek leugráltak a szekérről és menekülni akartak. A támadók azonban utjokat állták, mire *Schönfeld* védeni akarta magát. E közben az egyik utonállónak feleszuzott a sapkája és *Schönfeldné* felismerte támadójában *Papp Sándor* almásfegyverneki lakost. Rimánkodva, összetett kezekkel könyörgött *Schönfeldné* Papphoz.

— Ne üssön agyon Sándor!

Ugy látszik az utonálló a felismeréstől megrémült és valóságos állati dühvel rontott áldozatára. Valóságps mészárlás volt, a mit a rabló véghez vitt. Hatalmas doronggal addig ütötte az asszony fejét, míg eszméletlenül maradt a földön. Ez alatt a másik támadó *Schönfeldre* vetette magát.

Schönfeld azonban, hogy megmentse életét, a második csapásnál végig terült a földön és lélekzetét visszafojtva a halottat szimulálta. Erre a két rabló hozzá fogott a földön verben fekvő emberek kifosztásához. Előbb *Schönfeldné* ruháit kutatták át, majd *Schönfeld* kabátja zsebeiben kerestek. *Schönfeldtől* 600 korona készpénzt vittek el. A rablás után a támadók elmenekültek.

Schönfeld, mikor biztonságban érezte magát, eszméletre keltette feleségét is és mindketten bevászorogtak a közeli újfegyverneki tanyára. A tanyai emberek megrémültek a rettenetes állapotban levő *Schönfeldék* láttára. A tanyán azonnal meleg szobába vették a kirabolt házaspárt. *Schönfeldné* még itt annyit tudott mondani, hogy ő támadójában *Papp Sándorra*, a másik támadójában pedig *Kerezi Lőrinc*re ismert.

Az új fegyverneki tanyabeliek csakhamar talpon voltak és jelentették az esetet a szalárdi csendőrségnek. A csendőrségtől a járási őrmester két ember kíséretében azonnal a helyszínre hajtatott, de már ekkor *Schönfeldné*t nem lehetett kihallgatni. A kereskedő felesége a súlyos sérülések következtében pár óra mulva meghalt.

A csendőrök *Újfegyvernekről* Almásfegyvernekre mentek és letartóztatták *Papp Sándort* és *Kerezi Lőrincet*. A letartóztatott emberek tagadtak mindent. Később szembevitették őket *Schönfelddel*, aki most is azt állította, hogy ők a gyilkosok.

— Hát kutassanak ki. Van-e nálam 600

korona, — felelte hetykén Papp és kabátját kinyitotta mellén, úgy hogy a belső zsebek kifordultak. Ebben a pillanatban megragadta a csendőrőrmester a kabátot.

— Vesse le ezt a ruhát!

Papp engedelmeskedett. A kabát belső zsebe felett véres kéznyomok látszottak. Valószínű, hogy Papp, mikor a 600 koronát kivette zsebéből, véres lett a keze és ezt nem vette észre, mikor a pénzt saját zsebébe csuszította. Így vérezte be a kabátját.

Tegnap délután már Nagyváradról kiszállott a vizsgálóbíró és megtartotta a helyszíni vizsgálatot. A letartóztatott emberek eddig tagadnak mindent. Ma beszállítják őket az ügyészségre.

Mint késő este jelenti tudósítónk az eddigi nyomozat során kiderült, hogy Schönfeldék már évek óta hadilábon állottak Pappékkal, akik közvetlen szomszédságukban laknak. Papp Sándor ugyanis minden évben elszántott egy-egy barázdát Schönfeld földjéből s e miatt perben is állottak. A pereskedő feleknek a gyilkosság napján kellett volna tárgyalásra jönniök Nagyváradra s ezért indultak el a kérdéses reggelen. Pappék szintén tárgyalásra jöttek s így lesték meg Schönfeldéket az uton, ahol a szerket felborították és a rablást elkövették. Tegnap megtartották a boncolást is. Schönfeld állapota is sulyos, mert koponyája több helyen van beverve és a lába is el van törve.

Uri Jehéremü, «FOWNES»
keztü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

..HIREK..

Tájékoztató.

- Január 31. Nagyvárad Hitelbank közgyűlése d. e. 10 órakor.
Január 31. A keresztényszocialista építőmunkások nagyvárad szakszervezetének táncestélye a Kath. legényegyletben.
Február 1. Gazdasági és Iparbank közgyűlése d. e. 10 órakor.
Február 1. A Kath. legényegylet házi estélye saját helyiségében.
Február 1. Evang. nőegylet teaestélye a Sasban.
Febr. 1. Ügyvédszövetség rendkívüli közgyűlése d. e. 10 órakor.
Febr. 5. Közigazgatási bizottság ülése a város-házán d. u. 3 órakor.
Február 7. A velencei Kath. Kőr teaestélye.

*** Rudolf trónörökös emlékezete.** Rudolf trónörökös hatálanak tegnap volt huszonötödik évfordulója. Ez alkalommal a budai királyi palota Szent-István-kápolnájában reggel nyolc órakor csöndes gyászmise volt, amelyen jelen voltak a darabont testőrség parancsnokai, a főudvarmesteri hivatal és a királyi palota tisztikara személyzete. A csöndes gyászmisét Kanter Károly pápai prelátus, a királyi palota apátplébánosa mondotta.

*** A Kereskedelmi Csarnok új otthona.** Említettük már, hogy a nagyvárad Kereskedelmi Csarnok a következő tanév elején felállítja a kereskedelmi leányiskolát s azt a Csarnok jelenlegi helyiségeiben helyezi el. A Royal-kávéház bérlői hajlandók a kávéház feletti helyiségeket a Csarnok céljaira berendezni, de szükséges még ezen kívül, hogy a Rimanóczy-szálloda 3 szobáját és a szomszédos ház emeleti helyiségei is a Csarnok céljaira alakíttassék át. Kérték a polgármestert, hogy hasson oda, miszerint a város tanácsa az átalakítást, a falak áttörését engedélyezze. A Rimanóczy-alapot kezelő bizottság tegnap tárgyalta ezt a kérdést, Rimpler Károly polgármester elnöke alatt. A bizottság a kávéház bérlőinek még hátralevő két bérleti esztendőre hajlandó a három szállodai szobát átengedni, azonban tekintettel arra, hogy az egyik kérdéses szoba az egész szálloda legszebb szobája, amely a sarkon van a kávéház felett s jövedelmes helyiség, évi 6000 koronát köteles a bérlő a három szobáért fizetni; mivel pedig ezen szobák fizetése a szállodával van összekapcsolva, fizetés címén még 20 százalék, vagyis 1200 korona fizetendő. Kiköti a bizottság, hogy a Csarnok helyiségei teljesen elzárandók a szállodától; az átalakítás és a visszaállítás a bérlőt terheli. A bérlét 1916. novemberig terjedne. A kérdést most már a tanács fogja tárgyalni.

*** Konrád Márk ünneplése.** A biharmegyei orvos- gyógyszerész- és természetudományi egyesület február 3-án, kedden, délután ülést tart, melyen dr. Fráter Imre kórházi igazgató méltatni fogja az egyesület elnökének dr. Konrád Márk tanárnak érdemeit, ki már 25 éve áll az egyesület élén, ebből az alkalomból, öfelsege most a magyar nemességgel tüntette ki. Este a Rimanóczy étteremben társas lakoma lesz, melyen az egyesület tagjain kívül is szívesen látják dr. Konrád Márk tisztelőit. A lakomára máris igen sokan jelentették be részvételüket. (Jelentkezéseket elfogad dr. Konrád Béla az orvosegylet titkára hétfő délig.)

*** Vágó József előadása.** Nagy érdeklődés tapasztalható különösen a kereskedők körében Vágó József budapesti kereskedelmi és iparkamarai segédtitkárnak holnapi előadása iránt, amelyet holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor tart a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara dísztermében. A nagyérdemű előadás tanulságos dolgokat sorol fel az aktuális vámpolitikai kérdésekről. az előadás érdekességét maga az előadó kiváló egyénisége, aki mint a magyar Vámpolitikai Központ vezetője, állandóan foglalkozik közzgazdaságunk ezen fontos ügyeivel. Ez a körülmény is indokoltá teszi az előadás iránt megnyilatkozó érdeklődést. A kamara vezetősége módot óhajt nyújtani minden érdeklődőnek, hogy végig hallgassa az érdekes előadást, ezért tette az előadás idejét délelőtt 11 órára. Ajánljuk különösen kereskedőink figyelmébe, hogy minél tömegesebben jelenjék meg Vágó József előadásán.

*** Párbaj.** Tegnap délben egy órakor két másodéves jogász, Gálbory László és Pásztor Jenő kardpárbajt vívtak a Jégpince nagytermében. A párbaj oka összeszólalkozás. Pásztor a kezén szenvedett karcolást, mire a felek kibékültek. Érdekességet ad a párbajnak az a körülmény, hogy Pásztor Jenő rendőrségi tisztviselő és mint ilyen kötelessége minden néven nevezendő duellumot megakadályozni.

*** Dornyey Ferenc halála.** Dornyey Ferenc nyug. püspökségi udvarmester f. hó 29-én éjjel meghalt. Temetése ma lesz d. u. fél 4 órakor a Schlauch-tér 4. sz. házából. Az elhunyt kedves embere volt Lipovniczky István volt várad püspöknek, aki magával hozta Váradra, s akit haláláig hűségesen szolgált. Több mint 40 éven át volt a püspöki rezidencia udvarmestere s ez idő alatt alig mozdult ki a püspöki palotában levő hivatalából s családjánál is csak mint vendég fordult meg. Nagy gondossággal intézte a palota s a háztartás ügyeit s becsületessége, hűsége általánosan ismeretes volt. A múlt évben már annyira előrehaladott volt a betegsége, hogy meg kellett válnia kedves hivatalától és nyugalomba vonult. Azóta folyton betegeskedett s nagy szenvedésektől váltotta meg a halál a halotti szentségek felvétele után. A család a következő gyászjeletést adta ki:

Özv. Dornyey Ferencné szül. Gerbl Karolin és gyermekei: Karolin férjezett Schvoy Vilmosné, Mariska, Imre, Teréz és József; testvére: özv. Salkház Ferencné, veje Schvoy Vilmos és gyermekei; menyje: Dornyey Imréné szül. Kasza Irén és gyermekei nevében szomorodott szívvvel tudatja, hogy fejthetetlen és legjobb fér, apa, testvér, após és nagyapa Dornyey Ferenc nyug. lat. szert. püspökségi udvarmester f. évi január hó 29-én éjjel 2 órakor, életének 69-ig, boldog házasságának 41-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után elhunyt.

A drága halott földi maradványai f. hó 31-én d. u. fél 4 órakor fognak a Schlauch-tér 4. számú gyászháznál a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a várad-olaszi temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent mise-áldozat pedig folyó évi február 4-én délelőtt 9 órakor fog az olasz plébánia-templomban az Egek urának bemutatni.

Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívtnak. Az örök világosság fényeskedjék neki!

Nagyvárad, 1914. január 30.

*** Az Ügyvéd Szövetség rendkívüli közgyűlése.** Az Országos Ügyvéd Szövetség nagyvárad osztálya vasárnap, február 1-én délelőtt 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Dr. Adorján Emil elnök hívta össze a rendkívüli közgyűlést, a következő tárgysorozattal: A kamarai választások és esetleges indítványok. A gyűlés az ügyvédi kamara dísztermében.

*** Lakos Lajos felolvasása.** A városi nyilvános könyvtárban ma, szombaton este 6 órakor érdekes felolvasást tart Lakos Lajos városi főlevéltáros „A sorsüldözött Zekki basáról” címmel. A felolvasásra nem bocsátanak belépő jegyeket, hanem az érdeklődőket szívesen látja a könyvtár vezetősége.

*** Érdekes előadás a kamarában.** A magyar keresk. és iparkamarák, valamint a többi kereskedelmi érdekképviseltek alig egy évvel ezelőtt megalakították a Magyar Vámpolitikai Központot, mint olyan szervezet, amely legközvetlenebb módon és állandóan foglalkozik a napirendre kerülő vámpolitikai kérdésekkel. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara alkalmat óhajt nyújtani, hogy úgy a vámpolitikai, mint más hasonló, a kereskedőket és iparosokat érdeklő kérdéseket, az érdekelte kereskedők közelebről is megismerhessék, ez okból időnként a legkiválóbb szakemberek közreműködésével előadásokat rendez. Az első előadás vasár-

nap, február hó 1-én délelőtt 11 órakor lesz megtartva a kamara disztermében. Emeli az előadás érdekességét annak tárgyán kívül az, hogy a kiváló szakférfiu Vágó József budapesti kamarai segédtitkár, a Vámpolitikai Központ vezetője tart előadást „Aktuális vámpolitikai kérdések” cím alatt, amelyben különösen a Balkán államok vámpolitikájával is bőven foglalkozik. Ohajtandó, hogy ezen előadáson minél nagyobb számban vegyenek részt, miért is ajánljuk az érdeklődők figyelmébe a ritka kedvező alkalmat.

*** Belépési felhívás a Népszö-**
vetségi Hitelszövetkezet II. évtár-
sulatába. A Népszöveségi Hitelszövetkezet II. évtársulatába már eddig 288 tag 2045 üzletrésszel lépett be. Az eddig elért szép eredmény fényes bizonyítéka annak, hogy ezen Hitelszövetkezet eddigi működése a legnagyobb bizalmat vivta ki a nagyközönség körében. Beiratkozni még mindig lehet. A vezetőség a hivatalos órákat kibővítette, s ezentul hétfőn és csütörtökön d. u. 2 órától 6-ig lehet befizetni, s ugyancsak akkor lehet beiratkozni is. Egy üzletrész 20 fillér s kiki annyi üzletrésszel lép be, amennyivel akar. Beiratáskor üzletrészenként 10 fillér felvételi díjat kell fizetni, s már a felvételi díj lefizetése alkalmával mindenki megkapja a saját nevére kiállított befizetési könyvecskéjét. A szövetkezet helyisége Szilágyi Dezső-u. 5. sz. I. emeleten van.

*** Halálozás.** Özv. *Topolcsics* Ferencné szül. Szabó Rozália, élete 80. évében elhunyt. Temetése vasárnap, február 1-én délelőtt 10 órakor lesz a Kórházutca 13. számú házból. — *Dukrét* Lajos és neje kis fia, Lajoska folyó hó 29-én élete 7-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. A temetés ma délután fél 3 órakor lesz a Fürdő-utca 3-ik szám alatt levő gyász-házból.

*** Benczur Gyula.** Ma lett 70 éves dr. Benczur Gyula és művészi munkásságának ma van ötvenedik évfordulója. Benczur elérte azt, amit egy nemzet nagy művészeinek megadhat. Tagja a főrendiháznak, birtokosa a Szent István-rend keresztjének; tiszteleti tagja a Magyar Tudományos Akadémiának. Képei a magyar festőművészet kincsei, s belőlük egész sorozat a királyi paloták falait díszíti. Az itteni püspöki palota termében is van egy remek képe: Schlauch Lőrinc bibornok arcképe. Ebben is úgy mutatkozik a szerző, mint a színek zseniális mestere, a festés virtuóza, a monumentális megörökítője. A király távirattal üdvözölte az ünnep alkalmából. Tegnap tartotta a Magyar Képzőművészeti Társulat díszülését az ünnep alkalmából, melyen a művészt gróf Andrássy Géza, a társulat elnöke hosszabb beszédben üdvözölte.

*** A Nagyváradi Hitelbank** ma, szombaton délután 5 órakor tartja évi közgyűlését. A mai beszámoló tanúságot tesz arról a körültekintő, buzgó munkáról, amely az igazgatóság s különösen *Balogh Vilmos* igazgató kifejtett, hogy a válságos viszonyok mellett is megvédje az intézet érdekeit. És ez sikerült is s az elért szép eredménnyel a részvényesek bizonyára meglesznek elégedve.

*** A pincér találmánya.** Lányi Antal Bónékuti repülése arra indított egy nagyváradi pincért, *Oswald Józsefet*, hogy ő is kísérletet tegyen a levegő meghódításával. Repülőgépét nem a lejtő elméletre, hanem a gépnek a levegő ellenállásával kifejlesztett energiájára alapította. A lakásán össze-

is állította gépét, melyhez a szükséges anyagot a Tátray-cégtől szerezte be. A Bólokutnál szállott fel, de kísérlete nem sikerült. Talán egy félméterre emelkedett fel, mikor lezuhant. Mivel pénze nem volt gépe kijavításához, felhagyott a repülési kísérletekkel, de meg nem nyugodott. Egy fehérenemű fényesítő gépet konstruált, amely nem oly égetető kísérlet volt, mint az első, hanem praktikus és sokkal jobban is sikerült, mint a szakértők mondják, akik a gépet e hó 29-én kipróbálták. *Oswald* gépe sokkal könnyebb és egyszerűbb, mint *Butscher* fényesítője. Ha megkapja gépe szabadalmát, akkor lehet, hogy *Oswald József* pincért pár év múltán mint dúsgazdag embert látjuk viszont.

*** A katonai büntető eljárás.** A gráci Tagespost illetékes helyről úgy értesül, hogy az új katonai büntető perrendtartás nem lép életbe — mint az tervezve volt — 1914. évi június 9-én. Ennek főoka pedig állítólag az, hogy a közös hadseregére vonatkozó bosznia-hercegovinai törvénytervezet még mindig nem jött létre; már pedig a hadvezetőség nem akarja azt, hogy amikor Ausztriában és Magyarországon életbelépett az új katonai büntető perrendtartás, Boszniában és Hercegovinában még mindig a régi maradjon érvényben. A magyar nyelv tehát megint visszavonul; de annál szebben haladnak előre a horvátok és a többi nemzetiségek. Mi pedig szépen veszekszünk egymással tovább.

*** Koczkás József a Korona kávéházban.** Ma és minden este a *Koczkás József* és *Rücskös Jozó* karmesterek vezetése mellett közreműködik egy elsőrangú tambura és ének zenekar, esténként változatos műsorral a legújabb ének és zeneszámokból, a társulat tagjai: *Berényi* nővérek, *Torei Böske* és *Ferike*, *Törő Nusi* és *Gombos Zsófi*ka énekesnők, a műsorból kiemelendő *Köszegi Ferenc* országos hírű baritonista. Szabad bemenet. Kezdeté este 8 órakor. Szíves pártfogást kér *Koczkás József* és *Rücskös Jozó* karmesterek.

*** A delnitai lövészet.** A 101-ik gyalogezred január 28 és 29-én nagyszabású lövészeti gyakorlatot akart végezni Kardó-Váradszentmárton határában a Delnitán. A jelzett két napra nagyszabású előkészületeket tettek. A községek határait elzárták és várták a katonákat. A katonák azonban nem jöttek. Január 28 és 29-én ugyanis oly hidegek jártak, hogy embertelenség lett volna az ezredet a dermesztő hidegben kivezényelni. Az ezred az elmaradt gyakorlat helyett február 4. és 5-én tart lövészeti gyakorlatokat.

*** Honvédtzenekar a jégpályán.** Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a Rhédey-kerti Sport-téren a város által létesített kifogástalan jégpályára sikerült a 4-ik honvédtzenekart folyó év február 1-én délután 3-tól 6 óráig a nagyérdemű közönség szórakoztatására megnyerni. Jegyek ára február 1-én délután felnőttek 80 fillér, deákjegy 50 fillér, kísérő jegy 40 fillér. Számos látogatást kér a kezelőség.

*** Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

*** Egy jóforgalmu sütőde lakással** együtt átadó betegség miatt, esetleg a ház is eladó. Cím a kiadóban.

*** A m. kir. nagyváradi honvéd zenekar** a „Fekete Sas” kávéházban ma, szombaton nagy hangversenyt rendez, a következő műsorral: 1. „Jel” induló a Három feleség c. optt. *Lehár*. 2. „Morvai hullámok” keringő *Albert*. 3. Nyitány „Gül Baba” c. optt. *Huszka*. 4. „Lengyel népdalok” egyveleg *Péters*. 5. a) „Csalogány, kakuk és béka” tréfás tipegő *Albert*. 6. „Egy est a Maximban” nagy egyveleg *Fucsik*. Szünet. 7. Nyitány a „Könnyű lovasság” c. optt. *Suppé*. 8. „Zigariitta” román keringő *Wagner*. 9. „Vig indulók” egyveleg *Komzák*.

Áruraktár leredukálása folytán mélyen leszállított árak Kossuth-utca elején.

Kertész S. Sándor

női divatruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendűek. Kosztüm, ruha és bluz szövetek. Selymek, bársonyok. Vásznak, schiffonok, asztalneműek.

Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal terítők. Szőnyegek. Mosóbarhetek, zephierekéskartonok. Kész női és férfi fehéreneműek. Paplanok. Szőrme áruk.

Menyasszonyi kelengyék

Csipkék, himzések, harisnyák és bélésárúk és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat míg a raktár tart nagy készséggel küldök.

Telefon az egész vidékre 10-30.

x **Erdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László* és *Tsa* urnői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka *Sal Ferenc*-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Ha a választást megsemmisítik.** Mi azért is elmegyünk a *Párisi Bazárba* a *Sas* passagéba és választunk magunknak játékokat, ajándéktárgyakat. báli és farsangi cikkeket.

x **Minden nagyobb városban**, ugy Nagyváradon is, Zöldfa-utca felőli Zöldfa-passage, kabaré feljárója melletti cukorka üzlet, ujjonnan átalakítva és megnagyobbítva, február havában megnyílik, ezen cukorka üzletet Az Egyesült Cukorka-gyárak fiókjának ohajtják berendezni, főleg az igazgatóság által megszabott olcsó, nagybani árakat fogja élvezni a »Passageban» vásárló közönsége. Nagyvárad haladása egy újabb vállalattal gazdagabb lesz, a vállalat címe: »Egyesült csokoládé- és cukorka-gyárak központi VI-ik fiókja.» Felülvizsgálóként: *ASZÓDI MIHÁLY* urat, ismert cukorka szakértőt sikerült megnyerni. *Kóstolókat ingyen.*

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a
Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, ahol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x **Sikkes, elegáns** modell kalapjaimból visszamaradt szép választék, azokat féláron alul árusítom. Gyászkalapokból nagy raktárom van és modell után 4 óra alatt szépen, pedánsan készítek is. Tisztelettel **Ujhelyi Róza** Nagyvárad, Rimanóczy-utca Royál-kávéházzal szemben.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 méter és 1 méter 60 cm. hosszúságban Bihar-dobrosd állomáson, legelább egy waggon-rakomány (cca 4000 drb.) megrendelhető a Polgári Takarékpénztár r. t.-nál Nagyváradon Kossuth-utca 6. szám. Telefon szám 11—95.

x **meghódította a hölgyeket** MLE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x **Uj üzlet** nyílt meg férfi és női divatárúknak, varró kellékekben eddig nem létező olcsó árakkal. Béli kesztyűk és harisnyák óriási választékban. Minden héten új reklám hét, a reklam cikkek a kirakatban árakkal kitéve, e heti reklam árak ridikülők, harisnyák és zsebkendőkben. *Szt. László-tér, Sas épület* (volt Radó féle helyiségben) Klein Vilmos és Társa cégnél.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Teljesen ujonnan van átalakítva** a Rimanóczy-étterem Körös-parti helyisége. Gyönyörű délszaki növényekkel van díszítve, pazarul világítva. Minden időben társas összejövetelek, lakodalmak vagy gyűlések alkalmára a n. é. közönség rendelkezésére áll. Elsőrangú magyar és francia konyha, finom borok, kőbányai sörök és előzékeny kiszolgálásról gondoskodik **Fitz Sándor** bérlő.

x **ZOMBOR SÁNDOR** sebész-orvos műszer-kötszer és testgyejesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle témciszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett.

x **Több egyszobás lakás** kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **3 szobás modern lakás** május 1-re kiadó. Bethlen-utca 11. sz.

x **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Köttünk, fejletünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchenyi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „Bartos harisnyája tartós.” Helyi és vidéki telefon-szám 1359.

x **Béli női atlasz cipők** minden színben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosik, téli cipők, fehéreneműek, uri divatcikkek legelőbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden a szakmába vágó épületmunkát a leggyorsabbtól a legrészesebb kivitelig, terv és rajz szerint Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok tüzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szichta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Az E. K. A. R. T.** (Egyesült Kereskedelmi- és Automobilszállítási Részvény Társaság) helybeli fiókja luxus és teherautókat szállít az összes felszerelési cikkekben **Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a.** nagy raktárt tart. **Telefon: 13-21.** A cégnek **Körház-utca 6. sz. a.** pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javítóműhelye van szakfelügyelet alatt. **Telefon: 13-52.** Benzín és olaj nagy raktár! A cég felhívja az érdekeltek figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglaltva szajpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

viaszgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb ajándék orvosoknak és ügyvédeknek egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszobás mellék helyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szichta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

SZÍNHÁZ

Hei műsor.

Szombat: Dolora. (Eredeti bemutató előadás.)

Vasárnap d. u.: Éva. Este: Viola, az alföldi haramia.

Dolora. Ma szombaton este bemutató előadás lesz a Szigligeti Színházban, amely alkalommal Mendlik Béla, aradi vasuti ellenőr társadalmi színműve: Dolora kerül színre. Az érdekes meseszövevényű irodalmi szépségeiben gazdag színmű előadásain főbb szerepeket játszanak: H. Körösy Juci, Angyal Ilka, Szentgyörgyi Mártha, Polgár Mariska, Hunyady József, Varsa Gyula, Tompa Béla és Gróf László. Az eredeti újdonságot Sik Rezső rendezte, akinek buzgó fáradozását kétségtelenül siker fogja koronázni.

Kerner Jenő szerzeményeit már ismeri Nagyvárad közönsége. Az eddig előadott betéteit már mindenki dudolja és ez a népszerűség a legjobb fokmérője egy komponista tehetségének. Kerner azonban nem könnyű melódiákon lovagol, mert hiszen minden munkája zeneirodalmunk egy-egy gyöngye. „Viola az alföldi haramia” vasárnapi reprízén ismét gyönyörködhetik a közönség az eredeti Kerner kompozícióban. „Betyár nóta” a címe, igazi, tüzes és mégis mélabus magyardal, ami annyira eredeti, hogy teljesen elűt a sok magyar dalnak csufolt műdaltól. Szövegét Szepessy László írta és Szalma Sándor fogja énekelni a második felvonásban.

MULATSÁG

A Katholikus Legényegylet házi estéje. A mindjobban szervezkedő és már tekintélyes számot tevő keresztény szociálista munkások kellemesnek ígérkező kedélyes mulatságot fognak tartani ma este 8 órakor a Katholikus Legényegylet helyiségében. Az est sikerét növeli az a körülmény, hogy dr Popity János előadást fog tartani. Előadás után tánc.

Holnap pedig ugyanesak a Kath. Legényegylet helyiségében a Kath. Legényegylet háziestélyt tart, amely háziestély ép oly szép sikerűnek ígérkezik, mint az előbbieket voltak. A Kath. Népszövetség úgy a ker. szociálisták, mint a Kath. Legényegylet mulatsága sikerét előmozdítani törekszik és tagjai közül számosan fognak részt venni mindkét mulatságon.

IGAZSÁG SZOIGÁLTATÁS

A mulatás vége.

Egyik velencei koresmában mulatott Darányi Antal kocsis Kóti Sándor és Ujlaki Sándorral. Ittak, züllöttek, s amikor fizetésre került a sor, Darányi Antal azt vette észre, hogy nincs sehol a pénze, nem tudott fizetni. Azt mondta, menjenek haza, majd otthon átadja a pénzt.

A két cimora el is kísérte, utközben aztán nekimentek, alaposan elverték, lehúzták a lábáról a csizmát és elvitték.

Darányi Antal a kórházba is került, mert a verés után másfél napig egyszerűen megnémult, egy szót sem tudott kiejteni. A legérdekesebb a dologban az, hogy az orvosok belső sérüléseket állapítottak meg és — lemondtak a kocsis életéről.

Darányi Antal azonban megcáfolta ezt a véleményt, mert két nap mulva már kutya-baja sem volt. Tegnap tárgyalta az ügyet a törvényszék. Kóti Sándor, Ujlaki János és a koresmáros, Pogány György volt a vádlott, mert a két cimora azt állította, hogy az elvett csizmát Pogánynak adták át. A bíróság Ujlakit ítélte el zsarolásért 10 napra, a másik két vádlottat felmentette.

A jegyző és a tanító.

A békésmegyei Ellenzékben a múlt év nyarán hatalmas támadó cikk jelent meg Beiczi Balázs ottani másodjegyző és Vitéz Lajos adóvégrehajtó ellen. Leírta a cikk, hogy ezek együttesen állandóan szabálytalanul végzik a teendőiket, nem teljesítik pontosan a kötelességüket s egyre-másra követik el a visszaéléseket. Így például Borsi János odaváló tanítónál végrehajtást eszközöltek és olyan ingókat foglaltak le, illetve vettek a foglalási jegyzőkönyvbe, amelyek egyáltalán nem is léteznek. A tanuk nevét jegyzőkönyvekre aláhamisították.

A cikk miatt a jegyző sajtópert indított. A szerzőségeit Rennerisovszky Ferenc vállalta magára. Tegnap kezdte az ügyet

tárgyalni a nagyváradai esküdtbírószék Szöllősy törvényszéki bíró elnökletével. A vádlott, akinek védelmét dr Bikády Antal látta el, kérte a bizonyítás eirendelését.

Ebben az ügyben fegyelmi eljárás is volt a jegyző és a végrehajtó ellen. Kérte a fegyelmi iratok beszerzését és egy sereg tanulnak, köztük az orosházi főjegyzőnek, főbíróknak, pénztárosnak a kihallgatását. A bíróság a bizonyítást elrendelte és a tárgyalást elnapolta.

TÁVIRATOK

A román trónörökös.

Budapest, jan. 30.

Ferdinánd román trónörökös déli 12 óra 50 perckor átutazott Budapestre. A trónörökös fogadta Biescu román konzul tisztelgését, azután visszavonult szalonkocsijába.

Kossuth állapota.

Budapest, jan. 30.

Kossuth Ferenc állapotában tartós javulás állott be. Meglátogatta Müller báró háziórvosa, aki lassu, de tartós javulást konstataált.

Khuent megoperálták.

Budapest, jan. 30.

Khuen Héderváry gróf szemét megoperálták. Az operáció fényesen sikerült, a beteg jól érzi magát és fogadja a látogatókat.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	— — —	11.90
Buza májusra	— — —	11.95
Buza októberre	— — —	10.99
Rozs áprilisra	— — —	9.02
Rozs októberre	— — —	8.60
Zab áprilisra	— — —	7.99
Zab októberre	— — —	8.92
Tengeri májusra	— — —	6.88

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	839.—
Osztrák hitelrészvény	—	633.50
4%-os koronajárudék	—	82.10
Osztr. magy. államv.	—	711.50
Jelzálogbank	—	435.50
Leszámitoló és pénzváltó	—	519.—
Hazai bank	—	288.50
Magyar bank	—	526.50
Keresk. bank	—	3805.—
Rimamurányi	—	641.50
Salgótarjáni kőszén	—	754.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1022.—
Közuti vasút	—	617.25
Városi villamos	—	315.—
Adria	—	570.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr KRUGER ALADAR.

VIGADÓ

mozgószínház

NAGYVÁRAD,
Fekete Sas-passage.

F. évi január hó
31-én szombaton

közkívánatra

Quo Vadis

remek dráma 6 felvonásban
Sienkievicz Henrik világhírű regénye után készült mozgófénykép, melynek előállítása 4 évig tartott és egymillió lirába került.

Jegyek előre válthatók.
Kedvezményes jegyek érvényesek.

Előadások kezdete: pénteken d. u. 5, 7 és 9 órakor, szombaton d. u. 3, 5, 7 és pont 9 órakor.

Kedvezményes jegyek a tözsdekben kaphatók.

A színház fűtve van.
Legjobb szellőztetés.

Helyárak: Páholy 6 sz. 6 K. I. hely 1 K. II. h. 60 f. III. hely 40 f.

Meghívó.

A „Népszövetségi Hitelszövetkezet” f. év február hó 8-án délután fél öt órakor, a Kath. Kör helyiségében Szilágyi Dezső-utca 5. sz. alatt tartja a második évtársulat

ALAKULÓ KÖZGYÜLÉSÉT

melyre a beiratkozott tagokat tisztelettel ez uton hívja meg

az igazgatóság.

TÁRGYA:

1. A gyűjtőívek eredményének ismertetése és a második évtársulat megalakítása.
2. Az alapszabályoknak pontról-pontra való felolvasása és elfogadása.
3. Az alakuló közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése.

A jó bornak nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonnesek naponta felvételnek.**

1758—1914. sz.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 97664/III. 1913. sz. rendeletével a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének kérelmére a magyar államvasutak nagyváradai II. vágányának létesítésével kapcsolatos Gerliczy-utcai ut felüljáró megépítésének céljaira szükséges földterületekre nézve a törvényes kisajátítási eljárást az 1881. évi LXI. t.-c. 32. §-a értelmében elrendelvény. Nagyvárad város közigazgatási-bizottsága a kisajátítási eljárás határidejéül 91/914. kb. sz. határozatával az 1914. év február hó 26. napjának d. e. 10 óráját tűzte ki, az összejövetel helyéül pedig Nagyvárad város székházának bizottsági termét jelölte ki.

Erről az érdekelteket azzal értesitem, hogy a vonatkozó tervrajz és összeírás a városi székházban a közigazgatási hivatalban f. é. január hó 28-tól f. é. február hó 11-ig bezárólag terjedő 15 napi közszemlére kitétetnek s megtekinthetők s azok ellen az esetleges észrevételek vagy kifogások megtehetők és a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemben határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Nagyvárad, 1914. január 23-án.

Rimler Károly,
polgármester.

Meghívó.

A nagyváradai Agrár Takarékpénztár részvénytársaság folyó évi február hó 8-án, (vasárnap) délelőtt 10 és 1/2 órakor a takarékpénztár üzleti helyiségében (Rimanóczy utca 7. szám. I. em.) tartandó

negyedik évi rendes közgyűlésére.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, mérleg előterjesztése, a nyereség felosztása iránti határozat és az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
2. A felügyelő-bizottság megválasztása.
3. Felügyelő-bizottsági tagok díjazásának és igazgató-tanács tagjai napidíjának megállapítása.
4. A sorsolás útján kilépő igazgatósági tanács tagok megválasztása.
5. Az alapszabályok 12., 13. §. 5. és 10-ik pontjának; 15., 17., 18., 21., 22. és 26. §-ainak az igazgatósági javaslat szerinti módosítása feletti határozat hozatal.
6. Esetleges indítványok.

Kelt Nagyvárad, 1914. január hó 18-án.

Az igazgatóság.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, az alapszabályok 16-ik §-a értelmében tartozik részvényeit, annak le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlést megelőzőleg két nappal a társaság pénztáránál letenni. — A letett részvényekről letéti elismervény állítatik ki, melynek alapján ki lesz adva a jogok gyakorlására a szavazatok számát feltüntető igazoló jegy. — Ugyanez áll a meghatalmazottakra.

Beleépési felhívás.

A Polgári Takarékpénztár és Segélyszövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám.

1914 január 1-én megnyitotta 19-ik évtársulatát

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való beleépésre. A beleépés tetszés szerinti számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. *Vidéki tagok a berizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik.* Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megfakartott tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtson és, hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson

Kölcsönök adatnak:

- a) a heti befizetések 2/10 része erejéig minden további biztosíték nélkül;
 - b) ingatlanokra;
 - c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
 - d) megfelelő kezesség mellett váltóra, kölcsönre.
- A szövetkezetbe való beleépés alkalmával törzsbetétenként 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét. Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. *A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.*

A beleépni szándékozók felkértnék, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveszedjenek.

Nagyvárad, 1913. december hó.

Tisztelettel

„A Polgári takarékpénztár és segélyszövetkezet” igazgatósága.

Ha nincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA utiszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és megletti önt az ottani szőlő, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öntönnyről újat készítenek. Valódi magyar szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Ha tisztán kezelt jó minőségű és izléses

fűszer és csemegeárukat

előnyösen és jó kiszolgálás mellett óhajt beszerezni, keresse fel

Özv. Kádár Jánosné

elsősorú fűszer és csemege kereskedését, bor, pezsgő, déligyümölcsök és cukorkák nagy raktára, kávé és tea közvetlen behozatál.

A nagyszalontai járás főszolgabirájától.

226—914.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye nagyszalontai járáshoz tartozó Méhkerék községben ujonnan rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1200 korona évi fizetés. Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzam folyó évi február hó 13-án d. u. 5 óráig okvetlen nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket nem veszem figyelembe.

A választást Méhkerék község házában folyó évi február hó 14-én d. u. 4 órakor fogom megejteni

Nagyszalonta, 1914. január hó 20

Csanády Jenő,

főszolgabíró.

Kiadó

a Bémer-tér mellett

3 szobás modern, tiszta lakás május elsőre és azonnalra egy mosókonyha, bolti helyiség kis szobabútorral, vagy anélkül, Szalárdi-utca 9.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérebeadása

Ujonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet felelősségét saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár.

Meghívó.

A „Népszövevényi Hitelszövetkezet“ f. év február hó 8-ikán délután 4 órakor a Kath. Kör helyiségében Szilágyi Dezső-utca 5 sz. alatt tartja az 1913. évi

I-ső RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

melyre a Népszövevény tagjait tisztelettel meghívja

az igazgatóság.

TÁRGYA:

1. Az igazgatóság jelentése az 1913-ik évről és a felügyelő bizottság jelentése.
2. A mérleg ismertetése és a felmentvény megadása.
3. Az alapszabályok 1. 2. 15. 16. 25. és 46. §-ainak módosítása.
4. 6 igazgatósági és 4 felügyelőbizottsági tag választása.
5. Esetleges indítványok.

Jegyzet:

Indítványokat a közgyűlés csak akkor tárgyalhat, ha azokat 3 nappal megelőzőleg az elnökhöz írásban nyújtják be.

124—914.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága közbirré teszi, hogy a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az őssi—váradvelencei összeköttetés 14/43 szelvényeik közti vonalrészének közigazgatási póthejárását Halászy László min. tanácsos ur vezetése alatt f. évi február hó 17-én d. e. 1/2 10 órára Nagyvárad város székházának bizottsági termében kitűzte.

Az összes érdekeltek erről azzal értesítetnek, hogy jogukban áll a közigazgatási bejárásom vagy személyesen, vagy meghatalmazott által részt venni s ott a tervekre vonatkozó észrevételeiket előterjeszteni, azonban elmaradásuk a közigazgatási bejárás megtartását nem gátolja. Nagyvárad, 1914. január 29.

Hlatky Endre,
főispán.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmanlyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszöit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakaszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Szuperfoszfát Műtrágya

Telefon
969. sz.

kapható 50 kilós zsákokban, szőlőföldek, kaszálók és mindennemű veteményeknek földjavítására. 150—200 kilóval 80—100 korona értékű a terménytöbblet.

Kondor Dezső

cement, cementcső és fedéllemez üzlet.
Nagyvárad, Nagypiacz-tér 1. sz.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az
**uj csipke, himzés,
harisnya áruház**

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

MEGNYILT! TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kezelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén

hához szállítva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 4-20 K és 5 K.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.